

YENİDEN YAPILANDIRMA KANUNUNUN GETİRDİKLERİ

Dr. M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

28 ŞUBAT 2011

Kamu oyunda Torba Kanun olarak bilinen ve 13/02/2011 tarihinde kabul edilerek 25/02/2001 tarihli ve 27857 Mükerrer Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6111 sayılı BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU VE DİĞER BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN başlıca 6 başlık halinde incelenebilir.

1. Bazı kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümler,
 - a) Vergi alacaklarının yeniden yapılandırılması,
 - b) Prim alacaklarının yeniden yapılandırılması,
 - c) Diğer alacakların yeniden yapılandırılması.
2. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ve diğer bazı sosyal güvenliğe ilişkin kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler,
3. Çalışma hayatına/istihdama ilişkin hükümler,

4. **657 sayılı Devlet Memurları Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler,**
5. **2547 sayılı Yükseköğretim Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin hükümler,**
6. **Diğer konulara ilişkin hükümler.**

Beş Kısım ve geçici maddelerle birlikte 234 maddeden oluşan Kanun Tasarısının

1. Prim alacaklarının yeniden yapılandırılmasına,
2. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ve diğer bazı sosyal güvenliğe ilişkin kanunlarda değişiklik yapılmasına

ilişkin hükümleri Kurumumuzu ilgilendirmektedir.

PRİM ALACAKLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

KAPSAM-1

Sosyal Güvenlik Kurumu bakımından aşağıda belirtilen alacaklar söz konusu Kanun kapsamında yeniden yapılandırılacaktır.

- 1. 2010/Kasım ve önceki aylara ilişkin olup Kanunun yayımlandığı 25/2/2011 tarihinden önce tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan;**
 - a) Sigorta primi, emeklilik keseneği, kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi ve sosyal güvenlik destek primi,**
 - b) SGK tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı,**
- 2. 2010/Kasım ve önceki aylara ilişkin isteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi,**
- 3. 30/11/2010 tarihi itibarıyla bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin Kurumca resen tahakkuk ettirilen eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primleri,**

KAPSAM-2

4. 31/12/2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin idari para cezaları,
5. 5510 sayılı Kanununun Geçici 24 ve 25 inci maddeleriyle Mayıs/2008 ve Ağustos/2008 tarihlerinde getirilen yeniden yapılandırmaya müracaat edip şartları yerine getirmediğinden bozulan yapılandırmanın ihyası,
6. 5510 sayılı Kanununun Geçici 17 nci maddesi gereği belirli süre prim borçlarını ödemediğinden sigortalılık süreleri durdurulan kişilerin durdurulan sigortalılık sürelerine ilişkin prim borçları.

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-1

- 1. Sigorta primi, emeklilik keseneği, kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, isteğe bağlı sigorta primi, topluluk sigortası primi, SGK tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı asılları ile bu alacaklara ödeme sürelerinin bittiği tarihten bu Kanunun yayınlandığı 25/2/2011 tarihine kadar (bu tarih hariç) geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir.**

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-2

- 2. 30/11/2010 tarihi itibarıyla bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin Kurumca resen tahakkuk ettirilerek işverene tebliğ edildiği halde ödenmemiş olan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi asılları ile bu alacaklara gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanan sürenin başlangıç tarihinden 25/2/2011 tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir.**

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-3

3. 31/12/2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin olup, 25/2/2011 tarihinden önce kesinleştiği halde ödenmemiş olan idari para cezası asıllarının % 50'si ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihten 25/2/2011 tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, idari para cezası asıllarının kalan % 50'si ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir.
4. Yukarıda belirtilen üç konudaki alacak asıllarının ödenmiş olmasına rağmen fer'ilerinin 25/2/2011 tarihinden önce ödenmemiş olduğu durumlarda, aslı ödenmiş fer'i alacağın % 40'ının ödenmesi halinde, kalan % 60'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-4

5. 31/12/2010 tarihine kadar işlenen fiillerle ilgili tahakkuk etmiş ve dava açılmış veya dava açma süresi sona ermemiş idari para cezası asıllarının % 25'i ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihten 25/2/2011 tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, idari para cezası asıllarının kalan % 75'i ile idari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir.

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-5

- 6. 30/11/2010 tarihine kadar bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin Kurumca re'sen tahakkuk ettirilerek henüz işverene tebliğ edilememiş olan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi asılları ile bu alacaklara gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanan sürenin başlangıç tarihinden 25/2/2011 tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir. (Bu durumda ilk taksit süresi eksik işçiliklere ilişkin tutarın işverene tebliğ edildiği tarihi izleyen ikinci aydan başlayacaktır)**

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-6

7. 5510 sayılı Kanunun geçici 24 veya 25 inci maddelerine göre 2008 yılında borçları yapılandırılanlardan taksitlerini ödemediği için yapılandırması bozulanlardan,

a) yapılandırması 12 taksite kadar olanlardan ödemediği taksit sayısı 4'den fazla olmayanlar ile

b) yapılandırması 24 taksite kadar olanlardan ödemediği taksit sayısı 8'den fazla olmayanlar

talepte bulunmaları halinde bozulmuş olan yeniden yapılandırma anlaşması aynı hükümlerle ihya edilecektir.

Ayrıca, anılan geçici maddeler kapsamında bu Kanunun yayınlandığı tarihe kadar yapmış oldukları ödemeler anılan yapılandırma kanunu hükümlerine göre mahsup edilecektir.

Ancak bu kişilerin bu haktan yararlanabilmesi için süresinde ödemediği veya eksik ödediği taksitlerin ödeme süresinin sona erdiği tarihten ödemenin yapılacağı tarihe kadar, DİBS'e uygulanan aylık faiz oranına bir puan eklemek suretiyle uygulanacak faiz ile hesaplanacak tutarın tamamının 31/7/2011 tarihinin resmi tatile denk gelmesi nedeniyle 1/8/2011 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir.

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-7

8. 5510 sayılı Kanunun Geçici 17 nci maddesi gereği belirli süreye ait prim borçlarını ödemediğinden sigortalılık süreleri durdurulan kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar (BAĞ-KUR) ile tarımda kendi adına ve hesabına çalışan (TARIM BAĞ-KUR) kişilerin durdurulan bu sigortalılık sürelerine ilişkin prim tutarının sigortalılıkları durdurulmamış gibi değerlendirilerek TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın tamamının, 31/7/2011 tarihinin resmi tatile denk gelmesi nedeniyle 1/8/2011 tarihine kadar ödenmesi halinde bu sigortalılık süreleri ihya edilecektir.
9. 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında yersiz aldıkları aylıkları nedeniyle % 50 fazlasıyla geri alınması gereken tutardan % 50 fazlaya ilişkin kısmın tahsilinden vazgeçilecektir.

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-8

- 10. 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkan işyerlerine ilişkin olup da 31/12/2010 tarihine kadar ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 50 TL'yi aşmayan alacaklar ile tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'ilerinin ve aslı ödenmiş olan fer'i alacaklardan tutarı 100 TL'yi aşmayanların tahsilinden vazgeçilecektir.**
- 11. İlgili kamu idareleri tarafından yılı merkezi yönetim bütçesinden karşılanması gerekip de ödenmemiş olan 5510 sayılı Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereği genel sağlık sigortalısı sayılanların genel sağlık sigortası primleri ile İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması gerekip de Türkiye İş Kurumu tarafından SGK'ya ödenmemiş olan sigorta primlerinin gecikme cezası ve gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilecektir.**

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-9

- 12. SGK mülkiyetinde olan taşınmazların kiralanmasından kaynaklanan ve vadesi 31/12/2010 tarihi itibarıyla geldiği halde ödenmemiş olan kira bedeli asıllarının tamamı ile bu alacaklara ilişkin gecikme zammı, faiz gibi fer'ileri yerine 25/2/2011 tarihine kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ilk taksitinin 31/5/2011 tarihine kadar ödenmesi ve takip eden taksitlerin ikişer aylık dönemler halinde azami onsekiz eşit taksitte tamamının ödenmesi halinde, bu alacaklar için hesaplanan gecikme zammı, faiz gibi fer'i alacakların tamamından vazgeçilecektir.**

KAPSAMA GİREN ALACAKLAR-10

- 13. İşverenlerin ve üçüncü şahısların iş kazası ve meslek hastalığı, malullük, adi malullük ve ölüm halleri ile genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere yönelik fiiller nedeniyle ödemekle yükümlü buldukları her türlü borçları ile bu borçlara kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından 25/2/2011 tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilecektir.**
- 14. SGK tarafından fazla veya yersiz olarak ödendiği tespit edilen 506, 1479, 5434, 2925 ve 2926 sayılı kanunlar ile 5510 sayılı Kanuna göre tahsil edilmesi gereken gelir ve aylıklara ilişkin borç asılları ile bu borçlara TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilecektir.**

BAŞVURU SÜRESİ VE ŞEKLİ

- 1. İlgili maddelerde ayrı başvuru süreleri belirlenmedikçe, 25/2/2011 tarihini izleyen ikinci ayın sonu olan 30/4/2011 tarihinin resmi tatile denk gelmesi nedeniyle 2/5/2011 tarihine kadar Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüklerine ve Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüklerine müracaat edilmesi gerekmektedir.**

ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ-1

- 1. Ödenecek tutarların ilk taksitinin en geç 30/6/2011 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir. Takip eden ödemelerin de ikişer aylık dönemler halinde azami onsekiz eşit taksitte yapılması gerekmektedir.**
- 2. Bu Kanuna göre hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi halinde, bu tutara Kanunun yayınlandığı tarihten ödemenin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz.**

ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ-2

3. Ödemenin taksitle yapılması halinde müracaat esnasında altı, dokuz, oniki veya onsekiz eşit taksit seçeneklerinden birinin tercihi zorunludur. Ayrıca, belirlenen tutar

- a) Altı eşit taksit için 1,05,**
- b) Dokuz eşit taksit için 1,07,**
- c) Oniki eşit taksit için 1,10,**
- d) Onsekiz eşit taksit için 1,15**

katsayı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer aylık dönemler halinde ödenecek taksit tutarı belirlenir. Tercih edilen taksit süresinden daha erken ödeme yapılması halinde ise ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir.

ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ-3

4. **Ödenecek tutarın 6183 sayılı Kanununun 41 inci maddesine göre kredi kartı kullanmak suretiyle ödenmek istenmesi halinde, ilgili bankalar borç tutarını taksitler halinde ve taksit ödeme aylarında hesaplarına borç kaydetmek şartıyla, ödeme tarihi olarak kredi kartının kullanıldığı gün esas alınarak ödeme yapılabilir. Taksitlerin kredi kartıyla ödenmek istenmesi, katsayı uygulamasına engel teşkil etmez.**

ÖDEME SÜRESİ VE ŞEKLİ-4

5. Kanun kapsamında ödenmesi gereken tutarlar;
- İl özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlarca ikişer aylık dönemler halinde azami otuzaltı eşit taksitte,
 - Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu ve özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş olan ve Türkiye’de sportif alanda faaliyette bulunan spor kulüplerince ikişer aylık dönemler halinde azami kırkiki eşit taksitte,

ödenebilecektir.

Bu durumda,

- Yirmidört eşit taksit için 1,20,
- Otuz eşit taksit için 1,25,
- Otuzaltı eşit taksit için 1,30,
- Kırkiki eşit taksit için 1,35

katsayı uygulanacaktır.

SÜRESİNDE ÖDENMEYEN TAKSİTLER

- 1. Ödenmesi gereken taksitlerden bir takvim yılında iki veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılmaya devam edilir.**
- 2. Bu şekilde de ödememek veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Taksit tutarının % 10'unu aşmamak şartıyla 5 TL'ye kadar yapılmış eksik ödemeler için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.**

DİĞER BAZI HÜKÜMLER-1

- 1. 6183 sayılı Kanuna göre tecil edilip de tecil şartlarına uygun olarak ödemeleri devam edenlerden kalan taksit tutarları için borçlular dilerse bu Kanuna göre yeniden yapılandırmaya müracaat edebilirler. Bu durumda tecil şartlarına uygun olarak ödenen tutarlar için tecil hükümleri geçerli sayılır.**
- 2. Bu Kanuna göre ödenecek alacaklarla ilgili olarak tatbik edilen hacizler ödeme nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminatlar iade edilir.**
- 3. 5393 sayılı Kanununun geçici 5 inci maddesi ve 5216 sayılı Kanununun geçici 3 üncü maddesi kapsamında uzlaşılan belediye alacakları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.**

DİĞER BAZI HÜKÜMLER-2

4. Kanun kapsamına giren sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi, eksik işçilik tutarları üzerinden hesaplanan prim, idari para cezaları, SGK tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı ile 5510 sayılı Kanun kapsamındaki yapılandırmaları bozulanların ihyasına ilişkin yapılandırma hükümlerinden yararlanılabilmesi için, borçluların dava açmamaları veya açılmış davalarından vazgeçmeleri şartına bağlanan alacaklar için borçluların başvuru süresi içinde bu iradelerini yazılı olarak belirtmeleri şarttır. Davadan vazgeçme dilekçelerinin Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne veya Sosyal Güvenlik Merkezlerine verilmesi gerekmektedir.

DİĞER BAZI HÜKÜMLER-3

5. Borçluların taksit ödeme süresince tahakkuk eden sigorta primlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememeleri veya eksik ödemeleri halinde, yapılandırılan borçlarına ilişkin kalan taksitlerini ödeme haklarını kaybederler.
6. İlgili hükümler uyarınca borçlarının tamamını ödemeleri gereken, 5510 sayılı Kanunun geçici 24 ve 25 inci maddelerine göre yapılandırmaları bozulanlardan bu Kanuna göre yapılandırmaları ihya hakkı verilenler ile bağımsız çalışan sigortalılardan beş yıldan fazla borcu olması nedeniyle sigortalılıkları durdurulandan durdurulan sürelere ait borçlarını ödeme hakkı verilenler hariç, yapılandırılan borçlarının tamamının ödenmemiş olması halinde borçlular ödedikleri tutarlar kadar yapılandırmadan yararlanacaklardır.

ÖRNEK HESAPLAMA-1

2000 yılından başlamak üzere farklı tarihlerde, sadece bir dönem 100 TL prim borcu aslı olan işveren veya sigortalı için yapılandırma sonrası peşin ödemeye esas hesaplanacak toplam borç tutarı aşağıda gösterilmiştir:

Dönem	Toplam borçlu ay	1 Borç Aslı	2 SGK GC+GZ (*)	3 (1+2) Borç Aslı+(GC+GZ)	4 TEFE/ÜFE	5 (1+4) Borç Aslı+TEFE/ÜFE (*)	6 (3-5)/3 Terkin Oranı (GC+GZ dahil Toplam Borç Tutarları İçin)	7 (2-4)/2 Terkin Oranı (GC+GZ Tutarları İçin)
2010/Ocak	1	100,00 TL	16,84 TL	116,84 TL	10,60 TL	110,60 TL	5,34%	37,05%
2009/Ocak	1	100,00 TL	30,65 TL	130,65 TL	17,23 TL	117,23 TL	10,27%	43,78%
2008/Ocak	1	100,00 TL	55,53 TL	155,53 TL	23,75 TL	123,75 TL	20,43%	57,23%
2007/Ocak	1	100,00 TL	83,38 TL	183,38 TL	31,62 TL	131,62 TL	28,23%	62,08%
2006/Ocak	1	100,00 TL	118,78 TL	218,78 TL	41,42 TL	141,42 TL	35,36%	65,13%
2005/Ocak	1	100,00 TL	153,17 TL	253,17 TL	46,60 TL	146,60 TL	42,09%	69,58%
2003/Ocak	1	100,00 TL	371,78 TL	471,78 TL	64,10 TL	164,10 TL	65,22%	82,76%
2000/Ocak	1	100,00 TL	1.214,01 TL	1.314,01 TL	184,70 TL	284,70 TL	78,33%	84,79%

ÖRNEK HESAPLAMA-2

2000 yılından başlamak üzere farklı dönemler arasında, her ay 100 TL prim borcu aslı birikimi olan işveren veya sigortalı için yapılandırma sonrası peşin ödemeye esas hesaplanacak toplam borç tutarı aşağıda gösterilmiştir:

Dönem		1 Borç Aslı	2 SGK GC+GZ (*)	3 (1+2) Borç Aslı+(GC+GZ)	4 TEFE/ÜFE	5 (1+4) Borç Aslı+TEFE/ÜFE (*)	6 (3-5)/3 Terkin Oranı (GC+GZ dahil Toplam Borç Tutarları İçin)	7 (2-4)/2 Terkin Oranı (GC+GZ Tutarları İçin)
2010/1-2010/6	6	600,00 TL	79,36 TL	679,36 TL	49,10 TL	649,10 TL	4,45%	38,13%
2009/7-2010/6	12	1.200,00 TL	204,23 TL	1.404,23 TL	133,24 TL	1.333,24 TL	5,06%	34,76%
2008/7-2010/6	24	2.400,00 TL	591,80 TL	2.991,80 TL	329,06 TL	2.729,06 TL	8,78%	44,40%
2005/7-2010/6	60	6.000,00 TL	3.729,79 TL	9.729,79 TL	1.449,84 TL	7.449,84 TL	23,43%	61,13%
2003/7-2010/6	84	8.400,00 TL	8.231,52 TL	16.631,52 TL	2.683,96 TL	11.083,96 TL	33,36%	67,39%
2000/7-2010/6	120	12.000,00 TL	32.751,97 TL	44.751,97 TL	6.533,79 TL	18.533,79 TL	58,59%	80,05%

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN HÜKÜMLER

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-1

- 1. Sadece “zorunlu staja” tabi tutulanlar değil, zorunlu olmasa dahi staj yapan kişiler de iş kazası ve meslek hastalığı sigortası ile genel sağlık sigortası kapsamına alınmışlardır.**
- 2. a) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalışan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı asgari ücret düzeyinin altında olanlar,**
b) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler,
c) meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler,
ç) Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimine katılan kursiyerler
bir sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişi durumunda değillerse kendileri üzerinden genel sağlık sigortalısı sayılmışlardır.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-2

- 3. Ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerdeki işyerlerinde çalıştırılmak üzere yurt dışına götürülen Türk işçilerinin bu sürede ödedikleri isteğe bağlı sigorta primleri 4(1)(b) yerine (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılmıştır. Böylece, bu kişiler 9000 gün prim ödeme gün sayısı yerine 7200 gün prim ödeme gün sayısı üzerinden emeklilik haklarına kavuşabileceklerdir.**
- 4. Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan 65 yaşını geçmiş olanlar talepte bulunmaları halinde sigortalılık kapsamından çıkabileceklerdir.**
- 5. Köy ve mahalle muhtarları ile sigortalılık başlangıcı vergi mükellefiyetinin başlangıcına bağlı olan kişiler bakımından bildirim süreleri netleştirilmiştir.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-3

- 6. Sigortalılığın başlangıcı ve sigortalılığın sona ermesi için yapılacak bildirimlerdeki süreler netleştirilmiştir.**
- 7. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki süreler için kısmi süreli çalışanlara çalıştıkları aya ait eksik sürelerini borçlanma imkanı getirilmiş ve bu tür borçlanmalar 4(1)(a) kapsamında sigortalılık olarak değerlendirilmiştir. Bu kişiler adına genel sağlık sigortası yatırılmışsa, borçlanma tutarı % 20 üzerinden hesaplanacaktır.**
- 8. 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra göreve başlayan Devlet memurlarının aylıksız izne ayrılmaları halinde, en az asgari ücret düzeyinde olmak kaydıyla, izne ayrılmadan önceki son prime esas kazançları üzerinden % 12 oranında genel sağlık sigortası priminin kurumlarınca yatırılması ve bu dönemde kişilerin sağlık güvencesinin devam etmesi sağlanmıştır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-4

- 9. Kısmi süreli çalışanlardan ay içerisinde çalışmadıkları sürelerle ilişkin isteğe bağlı sigortaya prim ödeyen sigortalıların bu sürelerinin 4(1)(a) kapsamında sigortalılık süresinden sayılması sağlanmıştır.**
- 10. 4(1)(a) ve (b) bentlerine tabi olan bir sigortalının aynı zamanda (c) bendi kapsamında da sigortalılığı söz konusu olduğunda, mevcut durumda olduğu gibi (c) bendi kapsamındaki sigortalılığı esas alınacaktır. Ancak (a) ve (b) bentlerine tabi olarak aynı anda sigortalılığı bulunan kişi açısından ise ilk başlayan sigortalılık yerine, (a) bendine tabi sigortalılık esas alınacaktır. Ayrıca, sigortalılığı çakışan bu kişilerden (a) bendi kapsamında sigortalılığı bulunan kişi, yazılı olarak talepte bulunmak kaydıyla esas alınmayan sigortalılık statüsü kapsamında da prim ödemeye devam edebilecektir.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-5

- 11. Yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan yabancı uyruklu öğrenciler yüksek öğrenimlerinin devamı süresince asgari ücret üzerinden ve % 12 oranında genel sağlık sigortası primi ödemek kaydıyla genel sağlık sigortalısı haline getirilmektedirler. Bu öğrencilerin bakmakla yükümlü olduğu kişiler varsa öğrenci üzerinden sağlık hizmetlerini alamayacaktır. Kamu kurum ve kuruluşlarından tam burslu olarak getirilen yabancı uyruklu öğrencilere ise üniversite bütçelerine konulacak ödeneklerden karşılanmak kaydıyla sağlık hizmetleri üniversiteler tarafından verilecektir.**
- 12. 4(1)(a) kapsamında sigortalı olanların, iş kanunlarında öngörülen haller dışında bir takvim yılında bir ayı geçmeyen ücretsiz izinli olduğu sürelerde de genel sağlık sigortası hükümlerinden yararlanmaları imkanı getirilmiştir.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-6

- 13. Yapılacak gelir testi sonucu genel sağlık sigortalısı olarak tescil edilecek kişiler bakımından, şu anda gelir testi sonuçlanıncaya kadar asgari ücretin iki katı üzerinden prim tahakkuk ettirilmekte iken, bu Kanunla test sonuçlanıncaya kadar asgari ücret üzerinden prim tahakkuk ettirilmesi esası getirilmiştir. Testin sonucuna göre ise, gerçek prime esas kazanç belirlenmiş olacağından bu tutar üzerinden prim tahakkuk ettirilmeye başlanacaktır.**
- 14. Asgari ücret 16 yaşından büyükler ve küçükler için olmak üzere iki farklı tutarda belirlenirken, sosyal güvenlik mevzuatında buna uygun bir ayırım bulunmadığından uygulamada sorunlarla karşılaşılmaktaydı. Bunu gidermek üzere asgari ücrete atıf yapılan hallerde sigortalının yaşına göre geçerli olan asgari ücret miktarının esas alınacağı düzenlenmiştir.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-7

- 15. Kurum tarafından objektif kriterlere göre belirlenecek kapsama giren işverenler, gereksiz kırtasiyecilik doğuran bir yükten kurtarılarak, ay içinde 30 günden az çalıştırdıkları kişilere ilişkin ispatlayıcı belgeleri Kuruma sunmak yükümlülüğü kaldırılmıştır.**
- 16. Devlet yardımı, teşvik ve desteklerden yararlanan kişilerin Kuruma prim ve idari para cezaları varsa öncelikle bu tutarlar kesilecek, kalan tutar kişilere ödenecektir. Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşlarının proje ve faaliyetleri karşılığında diğer kamu kurum ve kuruluşlarına kullandırdıkları teşvik ve destekler için Kuruma borcu olmadığına ilişkin belge istenmesi zorunluluğu kaldırılmıştır.**
- 17. Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanan geri ödemelerde üç ay içinde yapılacak ödemelerden faiz alınmıyorken, bu süre yirmidört aya çıkarılmıştır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-8

- 18. Sigortalı çalıştıran işverenlerin aylık prim ve hizmet belgesinin Kurum tarafından onaylanmış bir suretini sigortalının çalıştığı işyerinde asma yükümlülüğü ile bu yükümlülüğe uymayan işverenler için öngörülen asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulaması kaldırılmıştır.**
- 19. 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olmaya devam eden tarımda işçi olarak çalışan kişilerin anne ve babaları ile 55 yaşından küçük ve malul olmayan eşleri (erkek) bakmakla yükümlü olduğu kişiler olarak genel sağlık sigortası kapsamında değilken, 5510 sayılı Kanun kapsamında tarımda bağımsız çalışanlar için olduğu gibi, bu kişiler için de 55 yaşından küçük ve malul olmayan eşi ile anne-babaları bakmakla yükümlü hale getirilmiş ve bunların da genel sağlık sigortası hükümlerinden yararlandırılmaları sağlanmıştır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-9

- 20. 2005 yılında 5525 sayılı Kanunla getirilen disiplin affı kapsamında tekrar memuriyete dönenler için görevden ayrıldıkları tarih ile tekrar göreve başladıkları tarih arasındaki prim veya kesenek ödenmemiş sürelerini borçlanabilmeleri için getirilmiş olan imkan, müracaat tarihi olarak 30.06.2011 tarihine, borçlarını ödeme süreleri ise 31.12.2014 tarihine kadar uzatılmıştır.**
- 21. Herhangi bir şekilde genel sağlık sigortası kapsamında bulunmayan kişiler için 1 Ekim 2010 tarihinde zorunlu hale gelen genel sağlık sigortalısı olmak için bildirim yükümlülüğü, 1/1/2012 tarihine ertelenmiş, böylece 1 Ekim 2010 tarihinden itibaren bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler için öngörülen idari para cezaları da ortadan kaldırılmıştır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-10

- 22. 5510 sayılı Kanundan önceki sosyal sigorta kanunlarına tabi olarak sigortalı olan kişilerin bakmakla yükümlü olduğu kız çocuklarından, evlenme veya işe girme nedeniyle durumu değiştiği için bu statüden çıkmasından dolayı genel sağlık sigortası hükümlerinden yararlanamayanlar, durum değişikliklerinin ortadan kalkması halinde, tekrar ilgili kanunlarına göre bakmakla yükümlü haline gelmeleri imkanı getirilmiştir.**
- 23. Erken doğum yapan kadın sigortalıların doğum öncesinde kullanamadıkları ücretsiz izin süreleri doğum sonrası sürelere ilave edilerek, bu sürelere ait analık geçici iş göremezlik ödeneklerini alabilmeleri imkanı sağlanmıştır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-11

- 24. 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce hizmet akdi ile herhangi bir işverene tabi olmaksızın küçük el sanatlarıyla uğraşan ve anılan Kanunun yürürlüğünden sonra da bunu devam ettiren kişiler, 2008 yılı için asgari ücretin yarısı üzerinden takip eden yıllarda artan miktarda prim ödeyerek 30 gün prim ödemiş gibi kabul ediliyorken, 5510 sayılı Kanun öncesinden itibaren bu işleri yapma şartı kaldırılarak bu imkandan yararlanılması kapsamı genişletilmiştir. Buna göre hizmet akdi ile herhangi bir işverene tabi olmaksızın küçük el sanatlarıyla uğraşan isteğe bağlı kadın sigortalıların 2011 yılı için 18 gün üzerinden prim ödeyip 30 gün hizmetten yararlanma imkanı getirilmiştir. İzleyen yıllarda ödenecek prim ödeme gün sayısı birer gün artırılarak 30 güne çıkacaktır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-12

- 25. 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre Bağ-Kur'dan emekli aylığı almakta olanların sağlık sigortası veya genel sağlık sigortası prim ödeme sürelerini 10 yıla tamamlamak üzere aylıklarından kesilen prim tutarlarının hesabında, Bağ-Kur dışı sigortalılık statülerinde geçen hizmetlerinden dolayı kesilen hastalık veya sağlık sigortası primlerinin mahsubu imkanı getirilmiştir.**
- 26. Kamu idarelerinin tarım ve orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalıştırılan ve halen sigortalılık kapsamında olanlar hariç olmak üzere, tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz olarak çalışanlara (mevsimlik gezici tarım işçilerine) en az asgari ücretin %34,5'i oranında prim ödemeleri kaydıyla sigortalı olma imkanı getirilmiştir. Ancak bu kişilerce ödenecek primler 2011 yılı için asgari ücretin 18 günlük tutarı üzerinden başlayacak ve her yıl için bir puan artırılmak suretiyle 30 günlük tutarına çıkacak, ödedikleri primler ise 30 gün sayılacaktır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-13

- 27. Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçları ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda bir veya birden fazla işveren tarafından kısmi süreli çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olan şoförler ile sanatçılar için en az asgari ücretin % 32,5'i oranında prim ödemeleri kaydıyla sigortalı olma imkanı getirilmiştir. Ancak bu kişilerce ödenecek primler 2011 yılı için asgari ücretin 18 günlük tutarı üzerinden başlayacak ve her yıl için bir puan artırılmak suretiyle 30 günlük tutarına çıkacak, ödedikleri primler ise 30 gün sayılacaktır.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-14

- 28. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında uzman ve usta öğreticisi olarak çalışanlar bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki bu nitelikteki çalışmalarından dolayı 30 günden eksik kalan sürelerini borçlanabilme imkanı getirilmiş ve borçlanılarak kazanılan bu süreler 4(1)(a) kapsamında sigortalılık süresi sayılmıştır.**
- 29. Stajyer avukatların kendileri için staj süresince asgari ücretin % 6'sı tutarındaki genel sağlık sigortası primlerinin Türkiye Barolar Birliği tarafından yatırılması kaydıyla genel sağlık sigortalısı olma imkanı getirilmiştir.**

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-15

- 30. 2011 Ocak ayından itibaren yılın birinci yarısı için 4(1)(a) ve (b) kapsamında emekli aylığı almakta olanların aylıklarınının 2010 yılının ikinci altı ayında gerçekleşen TÜFE oranında (% 2,72) değil, 60 TL tutarında seyyanen artırılması, ancak bu artış tutarının almakta oldukları aylıklarınının % 4 oranında artırılmasıyla gerçekleşecek olan artış tutarından az olması halinde ise % 4 oranında artırılması;**

Temmuz 2011 döneminde ise % 4 oranında artırılması öngörülmüştür.

Bu düzenleme ile en düşük aylıklardaki artış oranı yıllık % 21,70 oranında gerçekleşmiştir.

(5510 sayılı Kanunda öngörülen TÜFE oranında artış yapılmış olsaydı 2011 yılında Kurum 5,004 milyar TL ilave ödeme yapacakken, bu şekildeki artış düzenlemesinden dolayı 2011 yılında emekli aylıkları bakımından 5,004 milyar TL'ye ek olarak 3,437 milyar TL daha ek yük gelmektedir.)

(2010 yılı birinci altı ayında gerçekleşen TÜFE oranı %3,59, ikinci altı ayında gerçekleşen TÜFE oranı % 2,72, yıllık gerçekleşen TÜFE oranı ise % 6,40'tır.)

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-16

- 31. Bilindiği gibi, trafik sigortaları kişilerin kusurlu olmaları halinde trafik kazalarına bağlı sağlık giderlerini karşılamamaktadır. Kurum da trafik kazası nedeniyle sağlık kurumlarına müracaat eden genel sağlık sigortalılarının giderlerini karşılamamaktadır. Bu nedenle, trafik kazası nedeniyle sağlık hizmet sunucularına müracaat eden kazazedelerin genel sağlık sigortalısı ve kusurlu olup olmadıklarına bakılmaksızın sağlık harcamalarının ilgili trafik sigortasınca değil Kurum tarafından karşılanması kabul edilmiştir.**

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-17

- 32. 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında aylık alan kişilerin bu aylıklarını yersiz almaları halinde % 50 fazlasıyla geri alınmaktaydı. Yapılan değişiklikle % 50 oranı kaldırılmış ve yersiz ödemenin yapıldığı tarihten itibaren uygulanacak TÜFE ile geri alınması hüküm altına alınmıştır.**

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-18

33. Kayıt dışı yerlerde kayıt dışı çalışanlardan silikozis hastalığına yakalanan kişiler ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişiler, bir başka şekilde güvencelerinin bulunmaması halinde hem genel sağlık sigortası hükümlerinden yararlanamıyor hem de bir gelirleri bulunmamakta idi. 2022 sayılı Kanuna eklenen ve 3 ay içinde başvurulmasını öngören geçici hükümlerle meslekte kazanma gücünü;

% 15 ila 34 arasında kaybedenlere 7000 (2011 Ocak-Haziran için 455,35 TL),

% 35 ila 54 arasında kaybedenlere 8000 (2011 Ocak-Haziran için 520,41 TL),

% 55 ve üzerinde kaybedenlere ise 9000 (2011 Ocak-Haziran için 585,45 TL)

gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu kişilerin ölümü halinde ise bağlanan aylık, çalışmaması, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir/aylık almaması ve evlenmemesi kaydıyla dul eşine ve bu şartlara ilaveten eğitime devam ettikleri sürece çocuklarına (kız çocukları için eğitim şartı aranmamaktadır) ödenmeye devam edilecektir.

Ayrıca, bu kişiler ile eş ve çocuklarına 3816 sayılı Kanundaki aile içindeki kişi başına düşen gelir payına bakılmaksızın yeşil kart hükümlerinden yararlanmaları imkanı getirilmiştir.

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-19

- 34. 2022 sayılı Kanuna göre aylık bağlananlar hariç olmak üzere yeşil kart verilen kişilerden, hizmet akdiyle veya gelir vergisinden muaf esnaf ya da çiftçi olarak çalışanlar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin, genel sağlık sigortası kapsamında sağlık hizmetlerinden yararlanmaya hak kazanma tarihinden itibaren yeşil kartları askıya alınacak, söz konusu çalışmaların sona ermesinden sonra başvuru veya başka bir işleme gerek olmaksızın yeşil kartları aktif hale getirilecektir.**

Bu kişilerle aynı hanede bulunmakla birlikte, bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayan aile bireylerinin ise yeşil kartları devam edecek ve çalışan kişinin bu çalışmalarından elde edeceği gelirleri söz konusu aile bireylerinin yeşil kartlarının devamında bir engel teşkil etmeyecektir.

Ayrıca, kamu kaynaklı meslek edindirme kurslarına katılanların kurs sürelerince yeşil kartlarının devam etmesi imkanı da getirilmektedir.

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-20

- 35. Türk Silahlı Kuvvetlerinin yönetime el koyduğu 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu kapsamında sıkıyönetim mahkemelerinin görev alanına giren suçlardan dolayı gözaltına alınan veya tutuklanan kişilerden kovuşturmaya yer olmadığına veya beraatlarına karar verilenlerin, gözaltında veya tutuklulukta geçen sürelerini borçlanma imkanı getirilmiştir. Bu kişilerden bu durumlarından dolayı dava açarak tazminat alanlar borçlarını tebliğ tarihinden itibaren kendileri veya hak sahiplerince; tazminat almamış olanların borçları ise Hazine tarafından ödenecektir. Bu şekildeki borçlanma ile kazanılan süreler 4(1)(a) kapsamında sigortalılık sayılacak, sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeyecektir. Kendi sigortalılıklarından dolayı gelir veya aylık bağlanmış olanlar bu haktan yararlanamayacaklardır.**

SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER-21

- 36. Sosyal Güvenlik Kurumunda Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru kadrosu ve unvanı kaldırılarak bir kariyer meslek olarak (A) gurubu kadrolardan olan Sosyal Güvenlik Denetmenliği ve Denetmen Yardımcılığı oluşturulmaktadır. Mevcut Sosyal Güvenlik Kontrol Memurları ise yapılacak sınav sonucu başarılı olurlarsa Sosyal Güvenlik Denetmeni olarak atanacaklardır. Mesleğe Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcısı olarak girilecek, en az üç yıl çalıştıktan sonra yeterlik sınavına girecekler ve başarılı olanlar Sosyal Güvenlik Denetmeni olarak atanacaklardır.**

Teşekkürler